

Amalievej 20
1875 Frederiksberg C
Danmark

Telefon 3324 4266
info@skovforeningen.dk
www.skovforeningen.dk

Johan Møller Nielsen (jomni@kefm.dk),
Josephine Gundorph (jogun@kefm.dk),
Annette Mølgaard Schaper (anmje@kefm.dk),
Nikolaj Holstein-Rønsbo (nihvr@kefm.dk) og
Martin Birk Rasmussen (mabra@kefm.dk).

21. december 2020

Høring vedr. revision af forordningen om medtagelse af drivhusgasemissioner og optag fra arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug i klima- og energirammen for 2030 (LULUCF)

Baggrunden for kommissionens revision af LULUCF direktivet er, at LULUCF-sektoren skal være endnu bedre til at optage og lagre CO₂.

Skov er sektorens eneste netto CO₂-optager og skov repræsenterer på EU niveau det største landareal og er dermed en vigtig komponent i at nå Europas (og Danmarks) klimamål.

Der er overordnet fire håndtag at trække i, når man gerne vil øge skovens CO₂optag:

- **Forædling af skovtræerne**, så de vokser endnu bedre og dermed lagre CO₂ hurtigere. På lidt længere sigt har forædling et stort potentiale.
- **Skovrejsning** – et øget skovareal sikrer naturligvis et øget CO₂-optag og -lagring, men virkemidlet begrænses af størrelsen af tilgængeligt/ledigt areal.
- **Urørt skov** – produktionsskoven holdes i en evig "ungdoms/modenhedsfase". Lader man produktionsskoven stå urørt, vil den forsætte med at optage og lagre CO₂ i en årerække indtil skoven når et ligevægtsstadium, hvor CO₂-optag og CO₂-emission modsvare hinanden. Herefter er skoven ikke længere en aktiv CO₂-optager, der suger CO₂ ud af atmosfæren. I varme/tørre egne af Europa vil den urørte skov pga mængden af dødt ved have en reel risiko for at miste betydelige dele af sit lager som følge af skovbrand.
- **Øge produktionen i den eksisterende skov** gennem bedre plantemateriale, flere planter, "nye" træartsblandinger og dyrkningsmodeller, samt sikker kulturstart. Det vil øge CO₂-optaget og give mere råstof til den grønne omstilling. Indsatsen kræver investeringer i skovdyrkningen, men det kræver i endnu højere grad afsætningsmuligheder over hele spektret af sortimenter der høstes i skovene. Ingen skovejer vil lave ovenstående investering uden troen på, at tyndingstræet kan afsættes. Heller ikke selvom der fx er tilskud til ekstra planter eller lignende incitamenter. Afsætningen skal være på plads.

Vi har brug for politikker, der tilgodeser alle fire punkter.

Lige nu er der fokus på skovrejsning og urørt skov. Urørt skov er hovedsageligt et biodiversitets tiltag, men sideeffekten er, at en forventet høst i relation til skovens referenceniveau ikke finder sted, og at skoven dermed "gør det bedre" end forventet – og dermed laver CO2-kreditter.

Fremadrette skal der også tages fast på forskning, vidensdeling, uddannelse, dyrkningsincitamenter og markedssignaler for at øge produktiviteten i den eksisterende skov.

Der skitseres i roadmap'en 3 politikhåndtag til revidering af LULUCF-direktivet:

1. Styrkelse af det eksisterende direktiv. Det står ikke klart og det skal forstås som et skrapere referenceniveau. I givet fald er det umiddelbart svært at se, hvordan det grundlæggende skulle hjælpe til at få aktiveret Europas eksisterende skove til at optage og lagre mere CO2.

Et skrapere referenceniveau kan nationalt sætte yderligere gang i tilskudsordninger til skovrejsning, som er udmærket, men det har tilgængelighed af ledige arealer som sin primære begrænsning.

Alternativt kunne det opmuntre til, at bruge urørt skov ikke bare som et virkemiddel til at sikre biodiversitet, men også som et virkemiddel til at "gøre det bedre" end referenceniveauet. Hvis træet er forudsat at blive afdrevet som en del af referenceniveauets business-as-usual, og ikke bliver det, fordi det udpeges til urørt skov, så har skoven udledningsmæssigt gjort det bedre end forudsat og vil danne kreditter. Brugt i stort omfang ville et sådan virkemiddel i givet fald låse skoven (urørt skov), og den ville efter en årrække, som beskrevet ovenfor ikke længere fungere som en netto CO2-optager og skoven ville så ikke længere være i stand til at levere bæredygtigt råstof til vores energi- og materialeforbrødenheder.

2. Hvis man slår LULUCF sammen med landbrugets lattergas-, metan-, og ammoniakudledninger, der er vanskelige at nedbringe, er der grund til at tro man i stedet for at reducere udledninger i landbrugsdriften, hellere vil være tilskyndet til at opnå reduktioner (offsette) gennem skovrejsning eller urørt skov, fremfor at nedbringe sine egne (landbrugs) udledninger. Men det nedbringer/løser således ikke landbrugets udledningen, det kompenserer bare, og den eksisterende skov er ikke blevet aktiveret til en højere produktivitet.

3. Laver man et mix af ovenstående to politikmuligheder, ændrer det ikke rigtigt billedet for den eksisterende skov i forhold til CO2 optag og binding.

Skal den eksisterende skov blive mere produktiv og dermed optage og binde mere CO2, er der brug for troværdige afsætningskanaler.

Øget træproduktion i den eksisterende skov betyder, at man udnytter fotosyntesen bedre i de unge stadier af bevoksningen (flere planter og optimale træartsblandinger). Bevoksningen får hurtigere et sluttet kronedække og står ikke i stampe på samme måde, som de bevoksninger, man i vidt omfang laver i dag. Bevoksningen får en mere sikker start (fordi de ikke drukner i ukrudt, de fryser ikke væk og bliver ikke skadet af mus) og de første tyndingsudbytter opnås tidligere.

I dag har den type bevoksninger (og dermed den investering) en god aftager af tyndingstræ i den danske fjernvarmesektor i form af træflis. Med udsigt til at det marked ville vokse (eller blive overtaget af nye kulstof/fibre-afsætningskanaler), ville produktiviteten i de danske skove også vokse. Men fremtiden ser usikker ud. Findes der ikke en troværdig afsætningsmulighed for tyndingstræet vil skovejeren ikke være tilskyndet til at investere i tiltag der øger produktionen og dermed optaget i skovene.

Et revideret LULUCF-direktiv, der skal sikre, at skoven hjælper endnu mere med nedbringelse af atmosfærens CO2 indhold (balancering af uundgåelige CO2-udledninger) skal der fokuseres på, at:

- Hvis skovene skal yde mere, så er der **behov for forskning og udvikling**
- Skovrejsning vil alt andet lige medføre flere skovejendomme og både de nye og de eksisterende **skovejere skal have adgang til viden og kvalificeret rådgivning** for kunne beslutte, hvordan deres skov gør bedst fyldest, også i henseende til at bidrage til klimaløsninger.
- **Urørtskov** er et vigtigt virkemiddel i forhold til biodiversitetskrisen, men at det ikke **løser vores ressourcebehov og klimakrisen**
- **Eksisterende skov har brug for troværdige afsætningskanaler for det lavværditræ som skoven producerer mest af, for samlet set at opnå en øget produktionen i de private skove.** Generelt er parolen, at der er/bliver brug for al det (biologiske)kulstof, som der kan produceres, men i et land som Danmark og i mange andre Europæiske lande, er afsætningen af lavværditræet /tyndingstræet afhængig af, at det kan afsættes lokalt evt. regionalt, ellers vil de investeringen, der er nødvendige for en øget klimaindsats i skovsektoren ikke finde sted.

IGN under KU lavede i 2013 denne rapport om de danske skovs muligheder for at øge produktionen og dermed CO2-optaget:

[https://ign.ku.dk/ansatte/skov-natur-biomasse/?pure=files%2F96244644%2FFinal Skovenes bidrag biobaseret oekonomi 17jan.pdf](https://ign.ku.dk/ansatte/skov-natur-biomasse/?pure=files%2F96244644%2FFinal_Skovenes_bidrag_biobaseret_oekonomi_17jan.pdf)

Med venlig hilsen

Marie-Louise Bretner
DANSK SKOVFORENING